

Міністерство освіти і науки України

Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Юридичний інститут

**Осконалення правового
регулювання прав та
новних свобод людини і
громадянина**

Матеріали щорічної
Всеукраїнської науково-практичної
конференції молодих вчених
та аспірантів
(26 квітня 2013 року)

м. Івано-Франківськ, 2013

ББК 67.9 (4Укр)
В15

Редакційна колегія:

В.А.Васильєва - директор Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права;

Ю.І.Микитин - заступник директора Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права;

І.В.Козич - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

С.М.Квасниця - завідувач інформаційно-видавничим відділом Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

В15 Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина [текст] : *Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та аспірантів*. - Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. - 186 с.

У збірник включені тези доповідей учасників щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та аспірантів «Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина», яка відбулася 26 квітня 2013 року на базі Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Теоретичні положення і рекомендації учасників конференції щодо удосконалення законодавства України стануть ще одним кроком на шляху розвитку правової думки і законодавчого процесу.

ББК 67.9 (4 Укр)

© Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2013

системне охоплення можливих проявів форм співучасті, передбачених у КК України, потребує вдосконалення та доопрацювання.

Вищевикладене дозволяє зробити висновок щодо певних недоліків і переваг українського кримінального законодавства на підставі порівняльного аналізу з відповідними нормами іноземних держав. Можемо сформулювати такі висновки:

- останнім часом спостерігається певна тенденція до зближення такого законодавства та посилення боротьби з організованими формами співучасті кримінально-правовими засобами;

- розбіжності, що обумовлені головним чином традиціями правотворчого порядку можуть бути зведені до специфіки розуміння організованої злочинності у різних країнах.

1. *Уголовное законодательство зарубежных стран (Англи, США, Франции, Германии, Японии). Сборник законодательных материалов / [под ред. И. Д. Козочкина]. - М. : Изд-во Зерцало», 1999. - 352 с.*

2. *Шостко О. Ю. Протидія організованій злочинності в європейських країнах: монографія / О. Ю. Шостко. - Х.: Право, 2009. - 400 с.*

Петечел О.Ю.

*Прикарпатський національний
університет імені В. Стефаника,
Юридичний інститут, кандидат
юридичних наук, доцент кафедри
кримінального права*

ФЕНОМЕН АГРЕСІЇ ЯК ДЕТЕРМІНАНТИ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ

Проблема деструктивної поведінки особи завжди привертала увагу дослідників з різних галузей науки протягом багатьох століть. З постійним розвитком людства постійно змінюються і прояви агресії, особливо у сьогоденні час політичної та економічної кризи. Все частіше у засобах масової інформації з'являються повідомлення про терористичні акти, військові конфлікти, масові безпорядки, насильство з особливою жорстокістю. А тому проблема вивчення природи агресії та її вплив на поведінку в сучасному суспільстві є досить актуальним.

В літературі важко віднайти єдине бачення визначення цього поняття. В даний час термін «агресія» вживається надзвичайно широко. Тлумачні словники української мови здебільшого розкривають даний термін з точки зору воєнних дій між двома і більше державами, надаючи цьому поняттю політичний зміст. У психології під агресією розуміють тенденцію (прагнення), яке виявляється в реальному поводженні або

фантазуванні, з метою підпорядкувати собі інших або домінувати над ними. У перекладі з латинської мови «агресія» означає «напад».

Агресія може мати як позитивний прояв, що служить життєвим інтересам (самоствердження, конкуренція, спортивні змагання), так і негативний (прояви гніву, прагнення завдати шкоди, ксенофобія і расизм тощо).

Найбільш звичними проявами агресії вважаються конфліктність, тиск, примус, негативне оцінювання, погрози або застосування фізичної сили. Приховані форми агресії виражаються у відході від контактів, бездіяльності з метою нашкодити комусь, заповідати шкоди собі і самогубство.

Виділяють наступні види агресії:

- 1) фізична агресія (напад);
- 2) вербальна агресія;
- 3) непряма агресія;
- 4) схильність до роздратування;
- 5) негативізм;
- 6) образа.

Серед юридичних класифікацій агресії слід відзначити класифікацію видів кримінальної агресії, запропоновану А.Ф. Зелінським:

1. Умисні посягання на життя, здоров'я, честь та достоїнство особи.
2. Кримінальна агресія, яка спрямована проти держави, громадської безпеки та порядку, порядку управління.
3. Насильницькі дії посадових осіб при використанні ними посадових повноважень.
4. Насильницькі статеві злочини.
5. Вандалізм.

У своїй дисертації Бовть О.Б. систематизовано і проаналізовано підходи до розгляду природи агресії у такій класифікації:

1. Біологічні (К.Лоренц, Р.Ардрі, В.Ефроймсон, А.Лейкі, Р.Барач та ін.).
2. Фізіологічні (Ф.Ервін, П.Карлі, В.Марк, Л.Мойер та ін.).
3. Психологічні (А.Адлер, Л.Берковіц, Дж.Доллард, Г.Зільман, Р.Лазарус та ін.).
4. Соціальні (А.Бандура, Р.Берон, Д.Річардсон, Р.Уолтерс та ін.).
5. Ситуаційні (Д.Креч, Р.Кратчфілд, А.О.Реан та ін.).

Так, австрійський вчений, засновник порівняльної етології К. Лоренц вважав, що прояви агресивності і у «півнів, що побилися на «смітнику», і «у собак, що гризуться», і «у хлопчаків, що розбивають одне

одному носи», і у юнаків, що розпочинають «в корчмі бійку, вже трохи підфарбовану політикою», і в тих, хто хапається зопалу за ядерну бомбу, є одна підстава – внутрішньовидова агресія. А це серйозна небезпека, яка загрожує людству в сучасних умовах культурно-історичного і технічного розвитку»

В останній час все більше вчених пропонують розглядати агресію, її витoki з урахуванням різних теоретичних підходів.

Вбачається все-ж-так, що агресивність як характеристика людини притаманна людині з народження як біологічній істоті та служить для реалізації, задоволення основоположного інстинкту – інстинкту самозбереження. І перебуваючи у суспільстві прояви агресії знаходять свій вираз у поведінці людини. Соціальні інститути можуть спрямовувати прояви агресивності як в позитивному так і в негативному напрямку.

1. Антонян Ю.М. *Психология убийства*. – М., 1997. – 304с.
2. Бовть О.Б. *Агресивні реакції та шляхи їх корекції в молодших школярів*. Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / О.Б. Бовть; Ін-т психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2001. – 18 с.
3. Зелинский А.Ф. *Криминальная психология* / А.Ф. Зелинский. – К.: Юрикоминтер, 1999. – 240с.
4. Лоренц К. *Агрессия (так называемое «зло»)*. – М.: Издательская группа «Прогресс», «Универс», 1984. – 272с.
5. Реан А.А. *Агрессия и агрессивность личности*. – СПб., 1996. – 39с.

Смушак О.М.

*Прикарпатський національний
університет ім. Василя Стефаника,
викладач кафедри кримінального права*

РЕАЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРИЧЕТНІСТЬ ДО ЗЛОЧИНУ В ПЕРІОД КИЇВСЬКОЇ РУСИ

Вивчення минулого є необхідним для розуміння теперішнього і бачення майбутнього. Відомо, що минуле дає нам можливість передбачити майбутні дії та події.

Інститут причетності до злочину в кримінальному праві має багату історію. Він формувався і вдосконалювався в нерозривному зв'язку з розвитком держави і права.

Здійснюючи історико-правовий аналіз юридичних норм та діючих юридичних норм та інститутів, а також проектування законодавчих положень дає можливість удосконалення правового матеріалу.

Назимко Є.С. Щодо наслідків вчинення злочину неповнолітнім протягом умовно-дострокового звільнення від відбування покарання	145
Носко Н.В. Організована група в кримінальному законодавстві різних країн	147
Петечел О.Ю. Феномен агресії як детермінанти злочинної поведінки.....	150
Смушак О.М. Реалізація кримінально-правової політики у сфері відповідальності за причетність до злочину в період Київської Русі	152
Федчишин С.А. До класифікації суб'єктів забезпечення безпеки закордонних дипломатичних установ України.....	155
Череній П.П. До питання кримінально-правової характеристики ознак суб'єктивної сторони умисного вбивства з особливою жорстокістю	159

Секція 7 Процесуальні гарантії прав та законних інтересів особи у цивільному, господарському, адміністративному та кримінальному судочинстві... 163

Дузінкевич Т.І. Співвідношення повноважень суду першої інстанції цивільної юрисдикції та прав і обов'язків осіб, які беруть участь у справі	163
Загурський О.Б. Кримінальна процесуальна політика України в сфері забезпечення дотримання засад кримінального провадження	166
Кадук С.В. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи натурних колекцій	168
Микитин Ю.І. Умови угоди про примирення у кримінальному провадженні	172
Сметанюк В.Б. Інформування учасників цивільного процесу як елемент дотримання принципу гласності судового розгляду.....	174
Тубелець О.С. Перспективи скасування процесуального інституту направлення справи на додаткове розслідування в контексті реалізації кримінально-правової політики.....	178